

φερέοικον, τὴν κατασκηνούσαν ὅπου ἔρθανεν ὡς αθιγγάνης!... Ἄλλ' ἡ τύχη τῆς φαίνεται μετὰ-βαλλομένη τώρα ὀριστικῶς· καὶ ἐν ᾧ τὸ περικομψὸν θέατρον τῆς Ἑλληνικῆς Κωμωδίας ανοίγει τὰς πύλας του, κτιζέται ὑπὸ τοῦ Βασιλέως τὸ θέατρον τοῦ Ἑλληνικοῦ Δράματος. Ὁ πρῶτος ὄρος τῆς εὐδοκίμησως, ἡ μονιμότης τῆς σκηνῆς, πληροῦται· κατὰ τᾶλλα καὶ τὸ κοινὸν καὶ οἱ ἠθοποιοὶ μᾶς φαίνονται σήμερον ἀκούοντες προχωρημένοι, ὥστε δὲν εἴμεθα ὑπερβολικῶς αἰσιόδουξοι· οἱ φρονούντες ὅτι πλησιάζει ἡ ἡμέρα, καθ' ἣν θ' ἀπολαύσωμεν τελείαν θεατρικὴν ἐσπερίδα. Ἄλλ' ἰδοὺ ἡ ὀρχήστρα ἀνακρούει τὸν ἐθνικὸν ὕμνον· ἡ παράστασις ἄρχεται.

Εἶνε ἡ πληροστέρα τῶν καλλιτεχνικῶν ἀπολαύσεων τὸ θέατρον. Συνδυάζει ὅλας τὰς τέχνας· τέρπει ὅλας τὰς αἰσθήσεις. Ἐν δράμα ἐπὶ παραδείγματι, διερμηνευόμενον ὑπὸ ἀριστοτεχνῶν καὶ ἐπὶ σκηνῆς καταλήλου, εἶνε ὅ,τι ὠραιότερον δύναται νὰ ποθῆσῃ ἡ ψυχὴ μας. Ἄλλ' ἡμεῖς ἐδῶ δὲν ζητοῦμεν ταδύνατα. Ἀρκοῦμεθα εἰς ὅ,τι ἔχομεν. Τὸ ζήτημα εἶνε νὰ γαπῶμεν, νὰ καλλιερῶμεν καὶ νὰ ὑποστηρίζωμεν ὅ,τι ἔχομεν. Εἶνε ἡ μόνη μέθοδος, διὰ τῆς ὁποίας ἀργότερα θὰ ἔχομεν καλῆτερα καὶ θὰ πλησιάζωμεν ὅλον ἐν τῇ τελειότητι. Τοῦ Θεάτρον τῆς Κωμωδίας αὐτὸς εἶνε ὁ ὑψηλὸς προορισμός. Καὶ ἂν κρίνωμεν ἀπὸ τὴν πρώτην αὐτὴν ἐσπέραν τὴν ἀθηναϊκὸν κοινὸν τὸν ἐνόησε καὶ εἶνε διαθεθεμιένον νὰ τὸν υἰοθετήσῃ. Τί ἔχει ἄλλως νὰ χάσῃ; Εἰς τὸ τέλος, ἡ ἀπόλαυσις του οὐδέποτε, πιστεύω. θὰ εἶνε κατωτέρα τῶν λίαν μετρίων τιμῶν τοῦ νέου Θεάτρον. Ἐχομεν ἐν κτίριον, τὸ ὁποῖον εἶνε ἐπιτυχία ἀναμφισβήτητος, καὶ ἓνα Παντόπουλον, ἱκανότητα ἀκόμη πλέον ἀναμφισβήτητον. Αὐτὸς εἶνε ἡ ψυχὴ τοῦ καλοῦ ἄλλως θιάσου, καὶ ὁ στῦλος τοῦ Θεάτρον. Ἰσχύς του εἶνε ἡ ἀγάπη τοῦ λαοῦ του· καὶ εἶδομεν πῶς τὸν ὑπεδέχθη ὁ λαός του ἐπιφανέντα κατόπιν μακρᾶς ὀπωσοῦν ἀπουσίας. Τὰ χειροκροτήματα ἀντήχησαν ἐξ ὅλων τῶν σημείων παρατεταμένα, ἤργησε δὲ πολὺ νὰ γίνῃ ἡσυχία καὶ ν' ἀκουσθῇ ἡ ὑπερβίος καὶ τῶσον οἰκεία φωνὴ τοῦ συμπαθοῦς κωμικοῦ, ἀπαγγέλλουσα τὸν Ἄνθρωπον καὶ τὰ Ζῶα ἐκ τοῦ «Φασουλῆ Φιλοσόφου». Νομίζω ὅτι ὁ κ. Σουρῆς δὲν θὰ ἤθελε βέβαια καλῆτερον διερμηνέα τοῦ φαιδρῶν αὐτοῦ καὶ παιγιωδῶν ποιήματος. Τὸ κοινὸν ἐξεκαρόθη. Εἰς τινὰς ὑπαινεγμοὺς ζωηροὺς ὁ θόρυβος τῶν γελώτων καὶ τῶν χειροκροτημάτων ἐσάλεισε τὸ κτίριον ὅλον.

Εἰς τὴν ἀπαγγελίαν εἶμαι πολὺ δύσκολος· Εἰμπορῶ νὰ εἶπω ὅτι ἀκόμη δὲν ἤκουσα ἄνθρωπον ν' ἀπαγγέλλῃ κάτι ὅπως θὰ τὸ ἤθελα ἐγώ· πλὴν ὁμολογῶ ὅτι ἡ περίφημος κατακλείς τοῦ Σουρῆ «ποῦ κακὸ φόφο ν' ἄχῃ!» δὲν ἐφάνταζέ-μην ποτὲ ὅτι θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ ἐκστομισθῇ τε-

λειότερον ἢ ὅπως τὴν ἐξεστομίτην ὁ κ. Παντό-πουλος· Αὐτὸς ἔσωσε τὸ πρῶτον μέρος· τῆς ἐσπερίδος, τὸ ὁποῖον οὔτε διὰ τὴν ἐκλογὴν τῶν ποιημάτων διεκρίθη, πολὺ δ' ὀλιγότερον διὰ τὴν πρῆ-πουταν αὐτῶν ἀπαγγελίαν. Εὐχομαι· νὰ εἶνε ἡ πρώτη καὶ τελευταία ἀπόπειρα.

Ἡ εὐθύς κατόπιν ἐπακολουθήσασα παράστασις τοῦ Ζητεῖται Ἰπὴρ ἔρατνε τὴν καλὴν γνώμην, τὴν ὁποῖαν ἀπὸ πέρουσι τὸ κοινὸν εἶχε σχηματίσῃ περὶ τῆς κωμωδίας τοῦ κ. Χ. Ἀννίνου. Ἐγὼ τὴν ἐβλεπα διὰ πρώτην φοράν ἀπὸ σκηνῆς καὶ δύναμαι νὰ εἶπω ὅτι μοὶ ἐφάνη ἀλλοία τοῦ ἔργου, τὸ ὁποῖον ἀνέγνωσα ἐν τῇ Ἐστία. Εἶνε τεχνικὴ ἡ πλοκὴ τῆς καὶ γοργὴ ἡ δράσις τῆς τόσον, ὥστε δὲν σὲ ἀφίνει νὰ σκεφθῆς διόλου, ὅπως κατὰ τὴν ἀνάγνωσιν, τὴν ἴσως ἀπίθανον βᾶσιν τῆς. Διδάσκalos νὰ ζητῆ νὰ εἰσέλθῃ ὑπὸ πρῆτης, εἶνε παρὰ δόξον πρᾶγμα, θὰ εἰπῆτε. Ἄλλὰ πρέπει νὰ ἰδῆτε τὸν Παντό-πουλον παίζοντα, καὶ τότε εἰπῆτε, ἂν τολμάτε, ὅτι δὲν εἶνε τὸ φυσικότερον πρᾶγμα τοῦ κόσμου. Ἐν γένει θεωρῶ τὴν κωμωδίαν αὐτὴν ὡς μίαν τῶν τελειότερων τῆς θεατρικῆς μας φιλολογίας.

Περὶ τοῦ Ἰδού τοῦ Σουζύγου, κωμωδίας τοῦ κ. Ἀγγέλου Βλάχου, τὴν ὁποῖαν ἔχει διασκευάσῃ, νομίζω, ἐκ τοῦ γερμανικοῦ, δύναμαι ἐν εἰλικρινείᾳ νὰ εἶπω ὅτι δὲν εἶνε ἐκ τῶν ἀρίστων αὐτοῦ ἔργων, ἠλέγχθη δὲ ἀνίσχυρος νὰ τὸ ἀναδείξῃ καὶ αὐτὸς ὁ κ. Παντόπουλος, ὁ ὁποῖος ἐκτός τοῦ θαυμασίου μετακμφοισμοῦ, δι' οὗ ἀπὸ Κουρούνη μετενσαρκώθη εἰς Νίνιον, πολὺ ὑστέρησεν ὡς πρὸς τὴν ἀπόδοσιν τοῦ ζακυνθίου ιδιώματος. Εἰς μερικὰ μέρη ἐπέτυχεν ὁμολογούμενος· ἀλλὰ ἡ μελέτη του ἐφάνη ἀτελής, καὶ πάλιν ὅμως πολὺ ὑπερτέρα τῆς τῶν λοιπῶν ἠθο-ποιῶν.

Περὶ τῆς κωμωδίας τοῦ Δημητρίου Κόκκου Γάμος διὰ φόλας πρώτην φοράν διδουμένης, ἔπρεπε νὰ γίνῃ μακρότερος λόγος. Ἄλλ' ἐπιφυλάσσομαι νὰ ὁμιλήσω, ἀφ' οὗ τὴν ἴδω ἀκόμη μίαν φοράν. Τὸ κωμικὸν παίγιον τοῦ τραγικῶς ἀποθανόντος ποιητοῦ ἐκρίθη γοργόν, τεχνικόν, εὐφρές, τέλειος δὲ ἀστynomικός κλητῆρ ὁ Παντό-πουλος. Διστάζω νὰ ἐπαναλάβω τελειωτικῶς τὴν πρώτην αὐτὴν κρίσιν ὡς πρὸς τὸ ἔργον, διότι τὴν καρδίαν μου παιασύρει εἰς συμπάθειαν ἡ μνήμη ἀνθρώπου, εὐρόντος μὲν ἄδικον θάνατον ἐν τῇ ἀκμῇ του, ἀφῆσαντος δὲ ὡς μόνην κληρονομίαν εἰς τέ-κνον ἀνήλικον τὰ ἔργα του. ***

Ε Δ Ω Κ' Ε Κ Ε Ι

Σαρκοδόγον φυτὸν

Ὁ Φυτολογικὸς Κῆπος τῆς Οὐασιγκτῶνος ἐ-πλουτίσθη ἐσχάτως διὰ παραδόξου φυτοῦ, ἰθα-γενοῦς τῶν τροπικῶν. Τὸ ἄνθος του ἐκκρίνει ὑγρὸν

τι γλυκῷ, τὸ ὅποιον φαίνεται ὅτι ἀγαπῶσι πολλοὶ οἱ βιάτραχοι. Κανὲν ὁμοίως ἀπὸ τὰ δυστυχῆ αὐτὰ ζῶα δὲν τὸ ἐδοκίμασε καὶ δευτέραν φοράν, διότι ποὶν ἀκόμη ἀποτελειώση τὸ γεῦμά του καὶ σκεφθῆ νὰ ἐξέλθῃ, κλείεται αἴφνης τὸ ἄνθος, καὶ δύο ἄκανθαὶ ὀξείαι εὐρισκόμεναι εἰς τὰ πλάγια τῆς κάλυκος κοιλώματα, τὸ διαπερῶσι διαμπαζῶν. Καὶ δὲν ἀνοίγει πάλιν τὸ ἄνθος πρὶν ἢ διαλυθῆ τὸ σῶμα τοῦ βιατράχου ἐτελῶς καὶ εἰσέλθῃ πλέον ὡς τροφή εἰς τὸν ὄργανισμὸν τοῦ φυτοῦ. Ὁ ἐπιμελητὴς τοῦ Φυτολογικοῦ Κήπου μὴ εὐρισκῶν πάντοτε βιατράχια, τ' ἀντικαθιστᾷ διὰ τεμαχίων μικρῶν κρέατος ὡμοῦ, τὰ ὅποια τὸ φυτὸν προσδέχεται λίαν εὐχαρίστως.

Ἀγελάδες με ὀμματογυάλια

Αἱ μεγάλαι ἀγέλαι τῶν βοῶν, αἱ ὅποιαὶ διέρχονται κατὰ τὸν χειμῶνα τὰς χιονοσκεπεῖς στέππας τῆς Ῥωσσίας, ὑποφέρουσι τὸσον ἐκ τῆς ἀνανακλάσεως τοῦ φωτὸς ἐπὶ τῆς ἀπεράντου ἐκείνης λευκῆς ἐκτάσεως, ὥστε συχνὰ τοῖς φροῦσιν ὑπερμεγέθη ὀμματογυάλια κυκλῶν, προσδίδοντα εἰς τὰ ζῶα ταῦτα ἔκφρασιν ἀκαδημαϊκῆς σοβαρότητος πολὺ κωμικῆν.

Παιδικὸν φιλοφρόνημα

Ὁ μικρὸς Μιμῆς δίδει προθύμως τὴν θέσιν του εἰς γεροντοκόρην, ἡ ὅποια ἀνέσθη εἰς τὸν τροχιόδρομον.

— Εἶσαι πολὺ εὐγενῆς, μικρέ μου, ποῦ δίδεις τὴν θέσιν σου εἰς τὰς κυρίας...

— Μόνον σταῖς γρηαῖς τῆ δίδω!

Α Λ Η Θ Ε Ι Α Ι

Ὅσοι βλάπτουν τοὺς ἄλλους, προφασίζονται συνήθως ὅτι τὸ ἔκαμαν διὰ κτλόν των.

*

Καὶ τὸ παρελθὸν καὶ τὸ μέλλον παρίστανται πρὸ ἡμῶν κεκαλυμμένα· τὸ μὲν φέρι τὸν πέπλον τῆς παρθένου, τὸ ἕτερον τὸν πέπλον τῆς χήρας.

*

Λέγομεν ὅτι ὁ καιρὸς παρέρχεται πλάνη, ὁ καιρὸς στέκει καὶ παρερχόμεθα ἡμεῖς.

Ε Ι Κ Ο Ν Ε Σ

Χαρίλαος Τρικούπης

Ἡ εἰκὼν αὕτη ἐλήφθη ἐκ τῆς νεωτάτης φωτογραφίας τοῦ κ. Τρικούπη, ἣν ἐπιλοτέγησεν ὁ ἐν Παρισίοις Ἕλλην φωτογράφος κ. Βάτης. Προσεγῶς δὲ θὰ δημιοσιεθῆ ἐν τῇ Ἔστει καὶ τοῦ ἕτερου τῶν κορυφαίων Ἑλλήνων πολιτευτῶν κ. Θ. Δηλιγιάννη ἡ εἰκὼν καὶ ἄλλων ἐπιφανῶν πολιτικῶν ἀνδρῶν βραδύτερον.

Ἀττάλεια

Πρὸ τίνος ἔσχον τὴν εὐτυχίαν νὰ ἐπισκεφθῶ τὴν παρὰ τὰς ἀκτῆς τῆς Ηισιδίας κειμένην Ἀττάλειαν, λαβοῦσαν τὸ ὄνομα ἐκ τοῦ ἰδρυτοῦ αὐτῆς βασιλέως τῆς Περσῆς Ἀττάλου. Οὐδαμῶς εἶδον τοποθεσίαν γροφικωτέραν τῆς πόλεως ταύτης ἐπὶ ὑψηλῶν καὶ ἀποκρῆμων βράχων, ἀπὸ τῶν ὁποίων κατέρχονται εἰς τὴν μαρμαίρουσαν θάλασσαν ὀρηκτικῶς πλείστοι ῥυάκες, ὑψοῦνται τὰ περιβάλλοντα τὴν πόλιν τείχη, ἔριμα

ἤδη καὶ ἐγκαταλειμμένα, ὑπὲρ τὰ ὅποια διακρίνονται αἱ οἰκίαι ἐκτεινόμεναι καὶ ἐκτὸς τῶν τειχῶν πρὸς τὰς ὄχθας τοῦ ποταμοῦ, ὅστις διακλαδούμενος εἰς διαφόρους ἀλλοκας ἀρδεύει τὰς περὶ τὴν πεδιάδα, καθιστῶν τὸ μέρος τοῦτο μαγευτικὸν παράδεισον.

Ἡ Ἀττάλεια εἶναι πόλις ἔχουσα περὶ τὰς 40 χιλιάδας κατοίκων, ὧν οἱ ἡμίσεις Μωαμεθανοὶ καὶ οἱ ἄλλοι ἡμίσεις Χριστιανοὶ ὀρθόδοξοι, Ἕλληνες, οἵτινες ὅμως καὶ τὴν ἐλληνικὴν ἀγνοοῦσιν, ἐκτὸς τῶν ἐξωθεν ἐρχομένων.

Μόναι αἱ γυναῖκες τῆς Ἀτταλείας φέρουσι διάφορον ἐνδυμασίαν τῶν Ὀθωμανίδων. Οὐδαμῶς δὲ τῆς Ἀνατολῆς ὑπάρχει τὸσον ἰδιόρρυθμος καὶ πλουσία. Παρέστην εἰς τὴν τέλεσιν γάμου τινός, ὅποτε καὶ μόνον δύναται τις νὰ ἴδῃ ἅπαντα τὸν γυναικῆϊόν κόσμον. Κάτωθι φέρουσι μεταξίνον κόκκινον βρακί, καὶ ἄνω τὸ τουρκικὸν ἀντερί καὶ φέσιον, καὶ μέγαν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς καὶ τοῦ στῆθους κόσμον ἐκ χρυσοῦ καὶ ἀδαμάντων. Αἱ γυναῖκες δὲν φέρουσιν εἰς τοὺς συζύγους αὐτῶν προίκα, ἢ μόνον τὰ πλοῦσια αὐτῶν ἐνδύματα καὶ τὰ πολυτελῆ κοσμήματα· αἱ πλουσιώτεροι δὲ φέρουσι τοιαῦτα ἀξίας 1000—3,000 λιρῶν! Ἡ νύμφη καλυπτομένη ὑπὸ ἐρυθροῦ πέπλου καὶ ἔχουσα κεκλεισμένους τοὺς ὀφθαλμούς, ἄγεται μᾶλλον ἢ περιπατεῖ, κρατούμενη ὑπὸ δύο γυναικῶν, αἵτινες ὀδηγοῦσιν αὐτὴν εἰς τὸν ναόν. Ἀπασα ἀνεξαίρετως εἶναι λευκαί, ἔχουσαι μαύρους τοὺς ὀφθαλμούς καὶ καστακὴν τὴν κόμην, οὐκ ὀλίγαι δὲ ἐξ αὐτῶν διακρίνονται ἐπὶ καλλονῇ.

Αἱ οἰκίαι τῆς πόλεως εἶναι ἅπασαι διώροφοι· τὸ ἄνω πτόωμα τῶν πτωχοτέρων εἶναι ξυλινόν· τῶν εὐπόρων ὅμως αἱ οἰκίαι εἶναι ὠραῖαι καὶ κομψαί, ἰδίᾳ δὲ τῶν κατοικούντων ἐντὸς τοῦ τείχους. Ἐκεῖ βλέπει τις καλὰ καφενεῖα, ὠραῖαν λέσχην καὶ ἐν μικρὸν θέατρον. Αἱ ὁδοὶ εἶναι στεναὶ καὶ σκολιαί, ἀλλὰ καθαροί, αἱ ἐκτὸς δὲ τοῦ τείχους διασχίζονται πολλαχοῦ ὑπὸ διαιγῶν βυάκων ἀρδευόντων τοὺς περὶ τὴν κήπους. Οἱ κάτοικοι καλλιεργοῦσι τὴν γῆν καὶ ἐμπορεύονται, ἐξάγοντες τὰ πλείστα τῆς Ηισιδίας προϊόντα, τὸν βάμβακα, τὸν σίτον, τὰ κουκούλια.

Γεώργιος Σ. Φραγκοῦδης.

Χ Ρ Ο Ν Ι Κ Α

Ἀρχαιολογικά

Ἐπὶ τῆς χιονοσκεποῦς κορυφῆς τοῦ Θεοδοῦλου ἐν Ἑλβετικῆ ἐργάται ἀνασκαπόντες τὴν χιόνα εὗρον μέγαν ἀριθμὸν νομισμάτων Ῥωμαϊκῶν χρυσοῦν φερόντων κεφαλὰς Διοκλητιανοῦ καὶ Αὐγούστου.

Φιλολογικά

— Τὸ ἀγγλικὸν περιοδικὸν «Black and White» ἤρχισε τὴν δημοσίευσιν φανταστικῆς ἱστορίας, ἣτοι τὴν ἀφήγησιν μεγάλου εὐρωπαϊκοῦ πολέμου, ὅστις θὰ ἐκραγῆ κατὰ τὸ 1892. Αἰτία τοῦ φανταστικοῦ τούτου πολέμου εἶνε ἡ ἐξῆς: Ῥωσσοὶ τις μετρημισμένος εἰς Τούρκον στρατιώτην δολοφονεῖ τὸν ἡγεμόνα Φερδινάνδον. Ὁ Σταυπούλωφ γίνεταί ἀντιβασιλεὺς καὶ κινητοποιεῖ τὸν βουλγαρικὸν στρατόν· ἡ δὲ Σερβία λαβοῦσα ἀφορμὴν ἐκ τούτου κηρύττει τὸν πόλεμον. Ἡ Αὐστρία τότε καταλαμβάνει βιαίως τὸ Βελιγράδιον καὶ ὁ Ῥωσσοὶκὸς στρατὸς κατέρχεται πρὸς τὴν Ῥουμανίαν.

Ἐπιδοκιματικά

Ἐβδομηκοντούτης περίπου, ἔτελε εὐτήσεν αἰφνιδίως εἰς τῶν ἐπιφανεστάτων οικονομολόγων καὶ πολιτειολόγων τῆς Εὐρώπης, ὁ Βέλγος Αἰμίλιος Λαβελαί, καθηγητῆς ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τῆς Λιέγης. Ἐκ τῶν συγγραμμάτων του γνωστότερα εἶνε τὸ «Δοκίμιον περὶ τῶν τύπων τῆς κυβερνήσεως ἐν ταῖς νεωτέραις κοινωνίαις» καὶ τὸ περὶ «τῶν ἀρχικῶν τύ-